

Polityka umiarkowanego użycia przymusu bezpośredniego

Uzasadnienie

Spoczywa na nas odpowiedzialność zapewnienia bezpiecznego środowiska dla całej szkolnej społeczności - tak dla uczniów, jak i nauczycieli, zachęcania do odpowiedniego zachowywania się oraz sprawiania, by wszyscy zawsze tak postępowali.

Polityka oraz nasze procedury dla umiarkowanego użycia przymusu bezpośredniego zostały przygotowane jako pomoc dla wszystkich pracowników szkoły – zarówno uczących, jak i nie.

Polityka ta, wraz z procedurami, zostały opracowane zgodnie z:

zasadami opieki duszpasterskiej dla szkół: Promowanie Dobrego Zachowania (2001)

zasadami opieki duszpasterskiej dla szkół – Ochrona dziecka: Kodeks Postępowania dla Pracowników Szkół (1999/10)

dokumentem Wydziału Oświaty "Ku modelowej polityce szkolnej w uzasadnionym używaniu przymusu bezpośredniego", sierpień 2002

okólnikiem 1999/9 Wydziału Oświaty Irlandii Północnej

okólnikiem 2003/13 Wydziału Oświaty, Dobro i Ochrona Uczniów

Ramy prawne

Polityka ta została sformułowana biorąc pod należytą uwagę następujące dokumenty prawne:

- Rozporządzenie dotyczące dzieci (Irlandia Północna) z 1995 r. (Children (Northern Ireland) Order 1995) – obowiązek ochrony dziecka, obowiązki ku zapewnieniu dziecku ochrony/wypełnianie obowiązku
- Rozporządzenie „Edukacja w Irlandii Północnej” z 1998 roku (Education (Northern Ireland) Order 1998), część II artykuł 4 (1)
- Ustawa o Prawach Człowieka z 1998 roku (Human Rights Act 1998), artykuł 3 i 5 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (European Convention on Human Rights)
- Rozporządzenie „Ustawa o bezpieczeństwie i higienie pracy” z 1978 roku (Health and Safety at Work Act (Northern Ireland) Order 1978)
- Rozporządzenie „Edukacja w Irlandii Północnej” z 2003 roku (Education (Northern Ireland) Order 2003).

Cele

Poniższe cele stanowią podstawę dla polityki i praktyki szkolnej:

- wykreowanie środowiska sprzyjającego nauce, w którym zarówno młodzi ludzie, jak i dorośli, mogą się czuć bezpiecznie
- chronienie każdej osoby w społeczności szkolnej od krzywdy
- ochrona wszystkich uczniów przed niepotrzebną, niewłaściwą, nadmierną czy szkodliwą interwencją fizyczną, w jakiegokolwiek formie oraz
- opracowanie i wdrożenie wytycznych dla personelu szkoły (nauczycieli i pracowników nie zajmujących się nauczaniem), by osoby te nie miały wątpliwości, w jakich okolicznościach wolno im zastosować umiarkowany

przymus bezpośredni celem zapanowania nad uczniami oraz w jaki sposób przymus taki może być dokonany.

Definicja umiarkowanego przymusu bezpośredniego

Rozporządzenie „Edukacja w Irlandii Północnej” z 1998 roku (Education (Northern Ireland) Order 1998), część II artykuł 4 (1) podaje:

Członek kadry szkoły subwencjonowanej może, wobec każdego ucznia w szkole, zastosować taką formę przymusu w sposób umiarkowany w okolicznościach, gdy należy zapobiec, by uczeń nie dokonał (lub kontynuował) żadnej z poniższych czynności:

- nie popełnił przestępstwa czy wykroczenia
- nie skrzywdził lub nie zniszczył własności żadnej osoby (w tym siebie); lub
- nie angażował się w postępowanie szkodliwe dla zachowania porządku i dyscypliny w szkole czy wśród uczniów, czy to podczas zajęć lekcyjnych, czy nie.

Na podstawie powyższych ram prawnych, robocza definicja “umiarkowanego przymusu bezpośredniego” brzmi następująco:

Jest to minimalne użycie siły, konieczne do powstrzymania ucznia przed fizycznym skrzywdzeniem siebie lub innych, bądź poważnym uszkodzeniem mienia, lecz stosowane w sposób taki, by uszanować godność wszystkich stron.

Musimy wziąć pod uwagę:

- Planowaną interwencję, w której pracownicy szkoły stosują – jeśli to konieczne – wcześniej przygotowane, udokumentowane strategie w oparciu o oszacowanie zagrożenia
- Dokonywane w nagłej potrzebie, nieplanowane zastosowanie przymusu bezpośredniego/interwencje jako reakcja na nieprzewidziane wydarzenia, na przykład bójkę między uczniami

Praktyki

Strategie zapobiegawcze

Szkoła w sposób aktywny promuje strategie sterowania pozytywnym zachowaniem, przez co zmniejsza się potrzeba odwoływania się do wszelkich form interwencji natury fizycznej, z wyjątkiem sytuacji nagłych.

Strategie zapobiegania niewłaściwemu zachowaniu są wyszczególnione w Polityce wpływania na zachowanie w naszej szkole, w części poświęconej zażegnaniu konfliktów/konfrontacji czy aktów agresji.

Oszacowanie zagrożenia

Oszacowanie zagrożenia to strategia zapobiegania ryzyku, że incydent niepotrzebnie nabierze większych rozmiarów. Jest to normalna praktyka stosowana, kiedy uczeń lub mała grupka uczniów są znani z tego, że zachowują się w sposób niepokojący czy zatruwający.

By umożliwić kadrze szkolnej zaplanować odpowiednie postępowanie, ocenę zagrożenia stosować się będzie tylko wobec tych uczniów, którzy stale sprawiają kłopoty.

Zagrożenie oceniać się będzie z dwóch stron: a) ocena zagrożenia dla środowiska i b) ocena zagrożenia indywidualnego.

Zadania i zakres odpowiedzialności

Prawo do umiarkowanego użycia przymusu bezpośredniego mają wszyscy pracownicy szkoły, którzy zostali przez dyrektora szkoły upoważnieni do zgodnego z prawem pilnowania czy karania uczniów, np. nauczyciele, asystenci nauczycieli, osoby sprawujący nadzór.

Procedury

Członek kadry szkolnej może być zmuszony do podjęcia decyzji, czy dokonania interwencji przy pomocy umiarkowanego przymusu bezpośredniego i znalezienia się w sytuacji niebezpiecznej dla siebie, lub też odsunięcia się, jednocześnie pozwalając, by inny pracownik lub uczniowie stawili czoła zagrożeniu. W takich decyzjach zawsze znajdzie się element osobistej oceny. Jednak za rozsądne uważa się oczekiwać po pracowniku szkoły, że zaangażuje się w sytuację pewnego ryzyka, jeśli wyraźnie widać, że niebezpieczeństwo i interwencja mogą przynieść korzystne skutki.

Mimo to pracownicy szkoły nie powinni ryzykować osobistego bezpieczeństwa jedynie dla ochrony dobra materialnego.

Umiarkowany przymus bezpośredni może być zastosowany przez nauczyciela czy inną osobę uprawnioną, na terenie szkoły lub – jeśli jest do tego uprawniona – w innych miejscach, np. podczas pilnowania uczniów w kolejce do autobusu bądź podczas innych zajęć szkolnych, takich jak imprezy sportowe lub wycieczki edukacyjne. Umiarkowany przymus bezpośredni powinien ograniczać się do sytuacji nagłych i być stosowany wyłącznie jako środek ostateczny, gdy wszystkie inne strategie sterowania zachowaniem okazały się nieskuteczne, oraz kiedy:

- Należy podjąć działanie dla obrony własnej lub ponieważ inny uczeń czy osoba znajduje się w sytuacji bezpośredniego zagrożenia fizycznego.
- Rośnie zagrożenie niebezpieczeństwa fizycznego innego ucznia czy osoby, albo też zniszczenia mienia.
- Uczeń zachowuje się w sposób pogwałcający porządek i dyscyplinę.

Formy umiarkowanego przymusu bezpośredniego

Gdy zawiodą inne strategie sterowania zachowaniem, pracownik szkoły powinien wysłać solidnego ucznia po pomoc, po czym dokonać minimalnej interwencji, w zależności od wieku, płci, siły fizycznej, wzrostu i wagi, stanu medycznego oraz wszelkich specjalnych potrzeb ucznia. Interwencja powinna być dokonana w sposób zachowujący godność i szacunek dla wszystkich stron. Zawsze należy zachowywać się spokojnie i z umiarem, a także biorąc pod uwagę danego ucznia oraz zgodnie z uzgodnionymi, szkolnymi strategiami i wedle poniższych procedur, do których należy się cały czas stosować:

- powiedzieć uczniowi, by zaprzestał niewłaściwie się zachowywać
- poprosić go o należyte zachowanie, wyraźnie zaznaczając, co ma zrobić
- powiedzieć uczniowi, że jeśli nie przestanie się niewłaściwie zachowywać, dokonana zostanie interwencja fizyczna
- interweniować w sposób umiarkowany

Jeśli nauczyciel, asystent nauczyciela lub osoba sprawująca nadzór uważa, że coś mu grozi, powinien/powinna zwrócić się o pomoc do najbliższego pracownika szkoły.

Możliwe formy umiarkowanego przymusu bezpośredniego stosowanego w szkole zależą od okoliczności indywidualnych i mogą obejmować:

- oddzielenie uczniów toczących bójkę lub mających wdać się w bójkę
- stanięcie uczniowi na drodze
- przytrzymanie go za blezer lub torbę
- techniki oswobodzenia się (np. wtedy, gdy pracownik szkoły zostanie chwycony przez ucznia)
- prowadzenie ucznia trzymając go za ramię
- Wprowadzenie ucznia poprzez umieszczenie dłoni na tylniej stronie jego łokci.

Zdrowie i bezpieczeństwo

Należy zawsze uważać na zdrowie i bezpieczeństwo ucznia, gdy stosuje się środki umiarkowanego przymusu bezpośredniego.

Fizyczna interwencja powinna ograniczać się do minimalnego zastosowania siły – tylko takiej, jaka jest niezbędna do rozwiązania sytuacji i uspokojenia ucznia.

Ograniczenia w stosowaniu siły

Prawo surowo zabrania korzystać z siły polegającej na wymierzaniu kar cielesnych. Korzystanie z siły celem wymierzenia kary lub umyślnego spowodowania bólu, krzywdy czy poniżenia, jest niezgodne z naszą Polityką Chronienia Dziecka.

Pracownicy szkoły nigdy nie powinni zachowywać się w taki sposób, którym mogą świadomie doprowadzić do fizycznego skrzywdzenia, na przykład poprzez:

- trzymanie ucznia w okolicach szyi
- zastosowanie jakiegokolwiek uchwytu mogącego ograniczyć oddychanie
- kopanie, kłapanięcie, uderzenie pięścią czy innym przedmiotem
- stosowanie uścisku kończyn na stawy
- podstawianie nogi
- trzymanie lub ciągnięcie za włosy
- trzymanie ucznia twarzą w dół do podłogi

Pracownicy szkoły nie powinni również dotykać lub trzymać ucznia w sposób, jaki może być uznany za nieprzyzwoity.

Odnotowywanie przypadków

Wszystkie przypadki, w których należało zastosować umiarkowany przymus bezpośredni, muszą być odnotowane. Szkoła (dyrektor szkoły) przechowuje dokładne, uaktualniane akta wszystkich takich przypadków. Natychmiast po zajściu wydarzenia, dany pracownik szkoły musi powiadomić dyrektora szkoły lub wyższego rangą członka kierownictwa szkoły, przedstawiając pisemne sprawozdanie/raport.

Przewodniczący zarządu szkoły oraz dyrektor będą raz w roku przeglądać wszystkie wpisy takich wydarzeń. Zapisy incydentów będą przechowywane do chwili ukończenia przez dziecko 21 lat. W przypadku gdy młody człowiek kończy szkołę w wieku lat 18, akta należy przechowywać jeszcze przez 3 lata od

zakończenia pobierania nauki. Należy zapewnić poufność sprawy i prawo młodego człowieka do zachowania prywatności.

Należy także zanotować pogląd na sprawę ucznia – możliwie jak najszybciej, najlepiej jeszcze tego samego dnia.

Kontakt z rodzicami

Jak najszybciej powinien nastąpić kontakt z rodzicami/opiekunami, którym należy wyjaśnić, co zaszło (w razie konieczności przy pomocy tłumacza). To także należy odnotować. Wszelkie zażalenia zgłoszone przez rodziców powinny być rozpatrzone zgodnie z polityką/procedurami szkolnymi dotyczącymi zażaleń – poniżej.

Zażalenia

Jeśli incydent, który miał miejsce w szkole, wymagał umiarkowanego zastosowania przymusu bezpośredniego ze strony nauczyciela, powinny potem nastąpić czynności przewidziane procedurami postępowania w takich przypadkach. Jedną z procedur jest powiadomienie jednego/oboju rodziców/opiekuna/opiekunów dziecka, jak zaznaczono powyżej.

Wszelkie późniejsze zażalenia wobec pracownika szkoły zostaną rozpatrzone zgodnie ze szkolną polityką/procedurami szkolnymi dotyczącymi zażaleń oraz Okólnikiem 1999/10, Zasadami opieki duszpasterskiej dla szkół – Ochrona dziecka. Pracownicy szkoły, którzy sami stali się ofiarami przemocy fizycznej czy ataku, otrzymają odpowiednią pomoc w postaci podjęcia stosownych kroków wobec osoby atakującej.

Do umiarkowanej formy przymusu bezpośredniego można się uciec tylko w wyjątkowych sytuacjach lub w nagłych przypadkach, jeśli uczeń nie potrafi sam się opanować, a jego zachowanie zagraża jemu samemu bądź innym. Pracownik szkoły nie powinien interweniować nie mając pomocy, jeśli istnieje niebezpieczeństwo, że sam dozna urazu lub sytuacja zagraża jego życiu.